Бақыланбайтын экономиканы бөліп көрсете отырып, Қазақстан Республикасының 2023 жылғы жалпы өңірлік өнімі

Жариялау күні: 23.08.2024
Келесі жариялау күні: 11.10.2024

1. Негізгі тұстары
2. Өңірлер бөлінісіндегі ЖІӨ құрылымы
3. Глоссарий
4. Бақыланбайтын экномика
5. Әдіснамалық түсіндірмелер
6. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер
7. Пайдалысілтемелер

1. Негізгі тұстары

2023 жылғы өндірілген Жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) көлемі 119808038,7 млн.теңгені құрады және өткен жылмен салыстырғанда нақты мәнде 5,1% ға өсті.

Жалпы өңірлік өнімнің (ЖӨӨ) жоғары өсім қарқыны Жетісу облысында (12,6%), Алматы қаласында (9,7%) және Атырау облысында (7,4%) байқалды.

2. Өңірлер бөлінісіндегі ЖІӨ құрылымы

2023 жылғы ЖІӨ құрылымындағы ең жоғарғы үлесті Алматы қаласы (20,8%), Атырау облысы (12,0%) және Астана қаласы (10,8%) алды.

2023 жылғы өңірлер бөлінісіндегі жалпы ішкі өнім (ЖӨӨ)

	Жалпыөңірлікөнім				
	млн.теңге	өңірлердің ЖӨ-дегіүлессалмағы, пайызбен	Нақты көлем индексі, өткен жылға,пайызбен	ЖанбасынашаққандағыЖӨӨ, мыңтеңге	Жанбасынашаққандағы ЖӨӨ-ніңорналасутәртібі
Қазақстан Республикасы	119 808 038,7	100,0	105,1	6 020,4	
Абай	2 801 918,9	2,3	105,6	4 601,7	12
Ақмола	3 860 422,4	3,2	99,9	4 899,0	11
Ақтөбе	4 254 134,7	3,6	99,2	4 555,8	14
Алматы	5 219 290,7	4,4	103,1	3 437,1	15
Атырау	14 327 274,3	12,0	107,4	20 509,2	1
Батыс Қазақстан	5 323 194,5	4,4	107,2	7 707,0	5
Жамбыл	3 051 608,9	2,5	102,6	2 500,5	18
Жетісу	1 707 396,4	1,4	112,6	2 444,9	19
Қарағанды	8 128 804,9	6,8	102,6	7 161,3	6
Қостанай	4 661 828,5	3,9	102,8	5 609,2	10
Қызылорда	2 589 901,8	2,2	104,7	3 091,3	17
Маңғыстау	4 470 840,0	3,7	102,7	5 754,2	9
Павлодар	4 374 155,2	3,7	102,2	5 797,9	8
Солтүстік Қазақстан	2 429 200,9	1,9	99,3	4 565,3	13
Түркістан	4 053 962,9	3,4	102,3	1 902,6	20
Ұлытау	2 074 915,6	1,7	99,9	9 367,5	3
Шығыс Қазақстан	4 636 255,6	3,9	104,1	6 362,8	7
Астана қаласы	12 920 341,0	10,8	106,3	9 279,6	4
Алматы қаласы	24 895 989,6	20,8	109,7	11 340,6	2
Шымкент қаласы	4 026 601,9	3,4	105,7	3 335,7	16

2023 жылғы жан басына шаққандағы ЖІӨ 6020,4 мың теңгені құрады. Өңірлер бөлінісінде бастапқы қатарды Атырау облысы (20509,2 мың теңге), Алматы қаласы (11340,6 мың теңге) және Ұлытау

облысы (9367,5 мың теңге) алды, ал соңғы қатарларды Түркістан (1902,6 мың теңге), Жетісу (2444,9 мың теңге) және Жамбыл (2500,5 мың теңге) облыстары алды.

2023 жылғы өңірлер бөлінісіндегі жан басына шаққандағы жалпы ішкі өнім (жан басына шаққандағы ЖӨӨ)

мың теңге

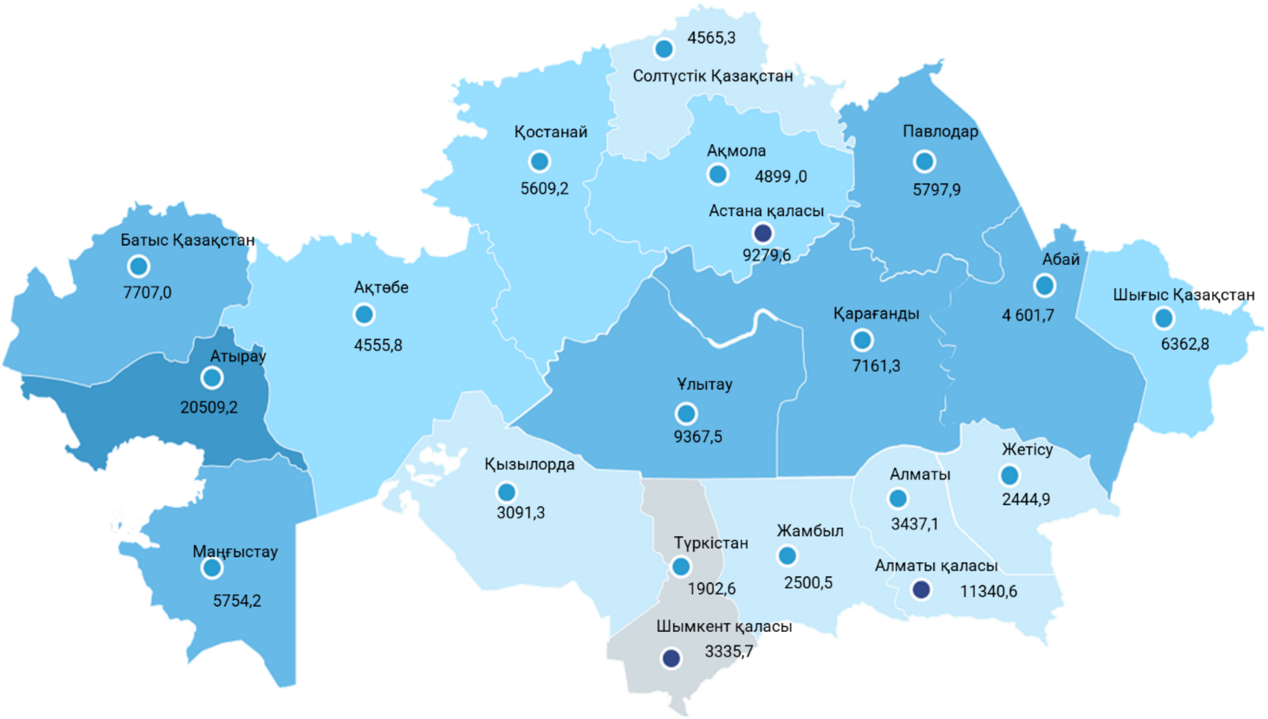

ЖІӨ-нің өсуіне Алматы қаласы (1,88 п.т.), Атырау облысы (0,98 п.т.) және Астана қаласы (0,54 п.т.) ең үлкен үлес қосты.

2023 жылғы өңірлердің ЖІӨ-ге қосқан үлесі

пайыздық тармақтарда

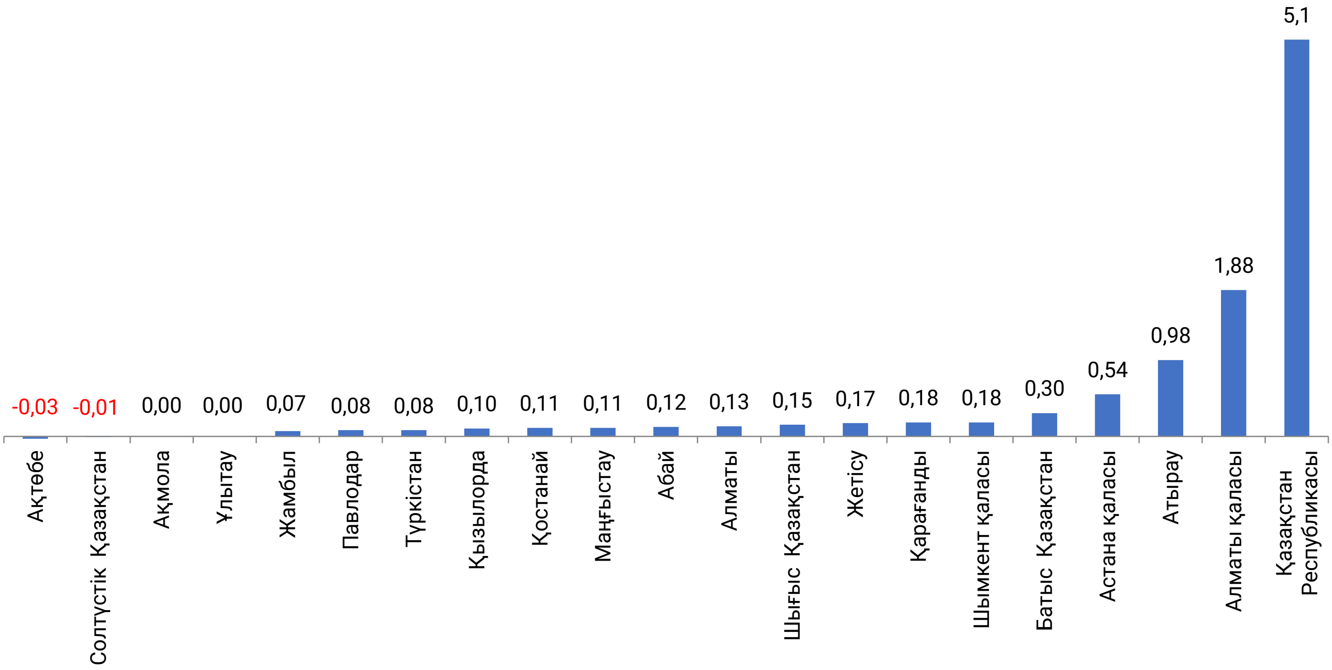

Динамикалық кестелер:

Жалпы өңірлік өнім
ЖӨӨ-нің нақты көлем индексі
Экономикалық қызмет түрлері бойынша ЖӨӨ және ЖӨӨ НКИ
Өңірлердің ЖІӨ-гі үлес салмағы, ЖӨӨ-нің құрылымы
Жан басына шаққандағы ЖӨӨ
Өңірлер бөлінісіндегіөнеркәсіп салалары бойынша ЖҚҚ
Экономикалық қызмет түрлері бойынша өңірлер бөлінісіндегі еңбек өнімділігі
Экономикалық қызмет түрлері бойынша өңірлер бөлінісіндегі еңбек өнімділігінің индексі
2023 жылғы шығарылымы, аралық тұтынуы және жалпы өңірлік өнім
2022 жылғы экономикалық қызмет түрлері бойынша шығарылым

3. Глоссарий

Жалпы өңірлік өнім (ЖӨӨ) – белгілі бір уақыт кезеңі ішінде және нарықтық бағамен есептелетін жекелеген өңірдің резидент-өндіруші бірліктерінің өндірістік қызметінің түпкілікті нәтижесі.

Жалпы қосылған құн – экономиканың жекеленген өндірушілері, салалары немесе секторлары енгізген ЖІӨ-ге қосатын үлестің көрсеткіші ретінде қызмет ететін аралық тұтыну құнын шегергендегі жалпы өнімнің құны.

Жалпы шығарылым – есепті кезеңде ұлттық экономиканың резидент-бірліктерінің өндірістік қызметінің нәтижесі болып табылатын тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің жиынтық құнын білдіретін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді шығару.

Аралық тұтыну – өндіріс процесінде түрленетін немесе түгелдей тұтынылатын тауарлар мен қызметтердің құны.

Қосқан үлесі – көрсеткіш бойынша пайыздық өзгерістің ЖІӨ-нің жалпы мәніне әсер ету шамасы.

Өнімдерге салынатын салықтарға мөлшері өндірілген өнім мен көрсетілген қызмет құнына тікелей байланысты салықтар жатады.

4. Бақыланбайтын экномика

2023 жылы бақыланбайтын экономиканың ЖІӨ –гі үлесі 17,52%-ды құрады және алдыңғы жылмен салыстырғанда 1,26%-ға қысқарды. Бақыланбайтын экономиканың ЖІӨ-дегі ең көп үлесін Алматы қаласы (3,88%), Астана қаласы (2,10%) және Атырау облысында (1,19%), ең аз үлесін Ұлытау (0,20%), Абай (0,39%) және Жетісу (0,42%) облыстарында байқалады.

Жалпы ішкі өнімдегі бақыланбайтын экономиканың үлесі

пайызбен

	2021	2022	2023
Қазақстан Республикасы	19,75	18,78	17,52
Абай		0,44	0,39
Ақмола	0,53	0,57	0,55
Ақтөбе	0,79	0,77	0,59
Алматы	1,21	0,90	0,90
Атырау	1,57	1,48	1,19
БатысҚазақстан	0,61	0,57	0,54
Жамбыл	0,53	0,51	0,58
Жетісу		0,44	0,42
Қарағанды	1,22	1,02	1,08
Қостанай	0,72	0,77	0,59
Қызылорда	0,53	0,55	0,47
Маңғыстау	0,49	0,55	0,47
Павлодар	0,85	0,83	0,60
Солтүстік Қазақстан	0,52	0,51	0,46
Түркістан	0,86	1,15	1,05
Ұлытау		0,19	0,20
ШығысҚазақстан	1,24	0,78	0,70

Астанақаласы	2,27	1,96	2,10
Алматы қаласы	5,09	4,03	3,88
Шымкент қаласы	0,72	0,76	0,76

Динамикалық кестелер:

Өңірлер бойынша ЖІӨ-гі бақыланбайтын экономиканың үлесі

5. Әдіснамалық түсіндірмелер

Жалпы өңірлік өнім – белгілі бір уақыт кезеңі ішінде белгілі бір өңірдің түпкілікті тауарлары мен қызметтерінің құнын білдіреді. ЖӨӨ өндіріс әдісімен есептеледі және экономикалық қызметтің барлық түрлерінің жалпы қосылған құнының сомасын білдіреді және таза салықтарды қамтиды. ЖӨӨ сомасы Жалпы ішкі өнімге тең болуы тиіс.

6. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер

Өндіріс әдісімен ЖІӨ
Табыстар әдісімен ЖІӨ
Түпкілікті тұтыну әдісімен ЖІӨ
Қысқа мерзімді экономикалық индикатор

7. Пайдалы сілтемелер

Статистика бойынша әдіснамалық ереже
Бақыланбайтын экономиканы бағалау әдістемесі
Ағымдағы және тұрақты бағаларда жалпы өңірлік өнімді есептеу әдістемесі
Тұрғын үй рентасын бағалау әдістемесі
Қаржылық делдалдық қызметтерінің шығарылымын есепке алу әдістемесі
Екінші деңгейлі банктердің қаржылық қызметтерін есепке алу әдістемесі
Орталық банк қызметтерін есепке алу әдістемесі
Зейнетақы қорларының көрсетілетін қызметтерін есепке алу әдістемесі
Заңсыз қызмет көлемдерін бағалау әдістемесі
Сақтандыру қызметтерін есепке алу әдістемесі
Өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу әдістемесі
Еңбек өнімділігін есептеу әдістемесі
Ағымдағы және тұрақты бағаларда өндіріс әдісімен жалпы ішкі өнімді есептеу әдістемесі
Қазақстан Республикасының ұлттық шоттары, Сапа жөніндегі есеп, 2018жыл.
ЖӨӨ, Сапа туралыесеп, 2021жыл.
«Талдау» ақпараттық-талдаужүйесі

Шығаруға жауапты: Ұлттық шоттар департаменті	**Департамент директоры:** Ә.Е. Нақыпбеков Тел. +7 7172 74 9717	**Орындаушы:** Ж.Қ.Сүлейменова, Ә.Б. Қабылбекова, Н.Ш. Тастан Тел. +7 7172 74 95 37 E-mail: .suleimenova@aspire.gov.kz, a.kabylbekova@aspire.gov.kz, n.tastan@aspire.gov.kz	**Мекенжай:**010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер Үйі, 4-кіреберіс

© ҚазақстанРеспубликасыСтратегиялықжоспарлаужәнереформаларагенттігіҰлттық статистика бюросы